

Online 1

Je lež vždy špatná? Bez ní by přece neexistovala Pravda (NDM)

[Odkaz na zdroj](#), [Automatický překlad](#), [zobrazit sken](#)

Online, Datum publikace: 29.03.2025 16:08:09, Datum importu: 29.03.2025 16:25:36, Zdroj: divabase.cz, Periodicita: Denně, Vydavatel: divabase.cz, Provozovatel: divabase.cz, Země: CZ, AVE: 1 500 Kč, GRP: 0,06, OTS: 5 000, RU/den: 5 000

Je správné ničit krásné a milosrdné lži ošklivou pravdou, která všechno změní? Divadelní inscenace Pravda v repertoáru **Národního divadla moravskoslezského**

tuto otázku sice klade, ale odpověď nechává na divácích. Tato konverzační komedie francouzského dramatika Floriana Zellerera odhaluje skrze lehký tón a svižné dialogy podstatné otázky o tom, jak fungují, či spíše nefungují, mezilidské vztahy. Režie se ujal umělecký šéf činohry **NDM** Vojtěch Štěpánek, jehož tvorba se těší poměrně hojnému úspěchu u širokého publika, jak naznačují například jeho režie inscenací Revizor či

Testosteron, které se drží na repertoáru již několik sezón. Je tomu tak i v případě této inscenace, ve které dokázal vytěžit maximum z původního textu, a přesto v divácích zanechat pocit, že je potřeba ještě něco doříct. I když za nimi zapadnou dveře Divadla „12“, stále chybí jasná odpověď na klíčovou otázku: Je lež opravdu vždy tak špatná?

Hlavní postavou této komedie je Michel, úspěšný muž středního věku, který má milostný poměr s Alicí, manželkou svého nejlepšího přítele Paula. Michel se neustále snaží balancovat mezi svou manželkou Laurence, milenkou Alicí a Paulovým přátelstvím. Tento stav však není dlouhodobě udržitelný, přestože se v průběhu hry ukazuje, že Michel je opravdovým mistrem v překrucování pravdy a v umění lhát. I když je jeho vlastní pavučina lží příčinou neustálých obav z odhalení, stále věří, že lži jsou nezbytné k udržení pořádku v životě i vztazích. Napětí se stupňuje, když začíná být jasné, že Michel není tím jediným ze čtveřice postav, kdo lže. Postupně vychází najevo, že pravdu zamlčují a překrucují i všechny ostatní postavy. Zatímco se Michel zoufale snaží kontrolovat situaci, s přibývajícimi odhaleními se mu to daří stále méně, stává se nervózním, což se projevuje chaotickým, místy až nelogickým chováním, když se ve snaze obhájit své činy stále více zaplétá do vlastních lží.

Martin Dědoch ztvárňující postavu Michela je centrálním bodem této inscenace, je na scéně v podstatě po celou dobu představení a představuje divákovi jednotlivé postavy na základě svého vztahu k nim. Tato bezpochyby náročná role je herecky velmi dobře zvládnuta, s dostatečnou sebedůvěrou a se schopností vyvolat zájem publika o takto rozporuplnou postavu. Role v Pravdě je pro Dědocha výborným doplněním do jeho hereckého portfolia, protože využívá jeho silné stránky v komediálním a konverzačním herectví, ale zároveň mu dává příležitost prozkoumat hlubší psychologické pohnutky postavy, která není černobílá. Tím se lehce odlišuje od jeho nedávných rolí, které často spadají do čistě komického a na pohybu založeného registru. Manželský protějšek Michela ztvárnila Aneta Kaluža Klimešová, která zde reprezentuje pragmatickou ženu, jež vedle svého energického manžela působí zprvu poněkud nenápadně a dosti seriózně. Ke konci se však dozvídáme, že to ona musí každodenně upravovat pravdu a předstírat neznalost manželových lží, aby jejich manželství zůstalo alespoň navenek funkční. Velmi klidný projev herečky v roli Laurence v závěrečné scéně ještě zesiluje postupné a rozvážné dávkování emocí. Jemné změny mimiky, intonace a pečlivě volené pauzy v řeči podtrhují napětí situace, z níž postupně vyplývá, že celé jejich manželství bylo jen velkou lží – lží, kterou už nadále nechtěla tolerovat.

Kontrastem k manželce Laurence je postava Alice, kterou Kamila Janovičová ztvárnila jako vášnivou ženu, jež chce mít milence, manžela a zároveň čisté svědomí. Janovičová zvládla tuto rozpolcenost zahrát velmi uvěřitelně a zároveň měla i možnost projevit svou dovednost v načasování situačního humoru skrze dobře zvolené pauzy, kterými dodává vtípným momentům ještě větší efekt a umocňuje komediální napětí scén. Zásadní jsou rovněž její interakce s Martinem Dědochem, jehož výraznému projevu se Janovičová dokáže snadno přizpůsobit a zároveň na něj pohotově reagovat, což dává jejich společným scénám jedinečnou dynamiku. Toto lze sledovat například v situacích, kdy se Michael dramaticky rozohňuje ? například při obhajování lží, které ve svém emotivním projevu označuje za nezbytné a správné. Kamila Janovičová coby Alice jej nicméně okamžitě shodí jednoduchou a dobře načasovanou poznámkou, ve které jeho přehnanou exaltovanost a pochybnou morálku snadno zesměšní.

Poslední postavou je Alicin manžel Paul (Vojtěch Johaník), který sice dostává nejméně prostoru v rámci celého příběhu, avšak jeho přítomnost a jednání mají klíčový dopad na dramatické vyústění děje. Johaníkovo ztvárnění Paula je pozoruhodné zejména díky jeho pečlivě budované rozvaze a až znepokojivému klidu. Na první pohled působí Paul jako tichý pozorovatel, jehož emoce zůstávají skryté pod povrchem, avšak právě tato rezervovanost v kontrastu s vypjatou atmosférou utvářenou projevem ostatních postav vyvolává neklid a napětí. Postava se neuchyluje k okázalým

emocím či výbušným reakcím, čímž Johaník podtrhuje vnitřní sebekontrolu Paula, jež je pro něj typická. Právě jeho klidná povaha, která ostře kontrastuje s Michelovým temperamentem, posouvá dynamiku jejich klíčové scény, ve které vyjde pravda o Michelově poměru najevo. Přestože byl Paul původně obětí Michelových lží, nakonec získává převahu právě díky svému nadhledu, zatímco Michel se sám staví do role oběti.

◀ Zpět na výpis článků

29. 3. 2025

Napsal: [Monika Vašková](#)

Národní divadlo moravskoslezské

Je lež vždy špatná? Bez ní by přece neexistovala Pravda (NDM)

Je správné ničit krásné a milosrdné lži ošklivou pravdou, která všechno změní? Divadelní inscenace [Pravda](#) v repertoáru [Národního divadla moravskoslezského](#) tuto otázku sice klade, ale odpověď nechává na divácích. Tato konverzační komedie francouzského dramatika Florianu Zelleru odhaluje skrze lehký tón a svízňé dialogy podstatné otázky o tom, jak fungují, či spíše nefungují, mezilidské vztahy. Režie se ujal umělecký šéf činohry NDM Vojtěch Štěpánek, jehož tvorba se těší poměrně hojnému úspěchu u širokého publika, jak naznačují například jeho režie inscenací [Revizor](#) či [Testosteron](#), které se drží na repertoáru již několik sezón. Je tomu tak i v případě této inscenace, ve které dokázal vytěžit maximum z původního textu, a přesto v divácích zanechat pocit, že je potřeba ještě něco doříct. I když za nimi zapadnou dveře Divadla „12“, stále chybí jasná odpověď na klíčovou otázku: Je lež opravdu vždy tak špatná?

Hlavní postavou této komedie je Michel, úspěšný muž středního věku, který má milostný poměr s Alicí, manželkou svého nejlepšího přítele Paula. Michel se neustále snaží balancovat mezi svou manželkou Laurence, milenkou Alicí a Paulovým přátelstvím. Tento stav však není dlouhodobě udržitelný, přestože se v průběhu hry ukazuje, že Michel je opravdovým mistrem v překrucování pravdy a v umění lhát. I když je jeho vlastní pavučina lží příčinou neustálých obav z odhalení, stále věří, že lži jsou nezbytné k udržení pořádku v životě i vztazích. Napětí se stupňuje, když začíná být jasné, že Michel není tím jediným ze čtveřice postav, kdo lže. Postupně vychází najevo, že pravdu zamlčují a překrucují i všechny ostatní postavy. Zatímco se Michel zoufale snaží kontrolovat situaci, s přibývajícím odhaleními se mu to daří stále méně, stává se nervózním, což se projevuje chaotickým, místy až nelogickým chováním, když se ve snaze obhájit své činy stále více zaplétá do vlastních lží.

Martin Dědouch ztvárňující postavu Michela je centrálním bodem této inscenace, je na scéně v podstatě po celou dobu představení a představuje divákovi jednotlivé postavy na základě svého vztahu k nim. Tato bezpochyby náročná role je herecky velmi dobře zvládnuta, s dostatečnou sebedůvěrou a se schopností vyvolat zájem publika o takto rozporuplnou postavu. Role v *Pravdě* je pro Dědoucha výborným doplněním do jeho hereckého portfolia, protože využívá jeho silné stránky v komediálním a konverzačním herectví, ale zároveň mu dává příležitost prozkoumat hlubší psychologické pohnutky postavy, která není černobílá. Tím se lehce odlišuje od jeho nedávných rolí, které často spadají do čistě komického a na pohyb založeného registru. Manželský protějšek Michela ztvárnila Aneta Kaluža Klimešová, která zde reprezentuje pragmatickou ženu, jež vedle svého energického manžela působí zprvu poněkud nenápadně a dosti seriózně. Ke konci se však dozvídáme, že to ona musí každodenně upravovat pravdu a předstírat neznalost manželových lží, aby jejich manželství zůstalo alespoň navenek funkční. Velmi klidný projev herečky v roli Laurence v závěrečné scéně ještě zesiluje postupně a rozvázně dávkování emocí. Jemné změny mimiky, intonace a pečlivě volené pauzy v řeči podtrhují napětí situace, z níž postupně vyplývá, že celé jejich manželství bylo jen velkou lží – lží, kterou už nadále nechtěla tolerovat.

Kontrastem k manželce Laurence je postava Alice, kterou Kamila Janovičová ztvárnila jako vášnivou ženu, jež chce mít milence, manžela a zároveň čisté svědomí. Janovičová zvládla tuto rozpolcenost zahrát velmi uvěřitelně a zároveň měla i možnost projevit svou dovednost v načasování situačního humoru skrze dobře zvolené pauzy, kterými dodává vtipným momentům ještě větší efekt a umocňuje komediální napětí scén. Zásadní jsou rovněž její interakce s Martinem Dědouchem, jehož výraznému projevu se Janovičová dokáže snadno přizpůsobit a zároveň na něj pohotově reagovat, což dává jejich společným scénám jedinečnou dynamiku. Toto lze sledovat například v situacích, kdy se Michael dramaticky rozohřívá – například při obhajobě lží, které ve svém emotivním projevu označuje za nezbytné a správné. Kamila Janovičová coby Alice jej nicméně okamžitě shodí jednoduchou a dobře načasovanou poznámkou, ve které jeho přehnanou exaltovanost a pochybnou morálku snadno zesměšní.

Poslední postavou je Alicin manžel Paul (Vojtěch Johaník), který sice dostává nejméně prostoru v rámci celého příběhu, avšak jeho přítomnost a jednání mají klíčový dopad na dramatické vyústění děje. Johaníkovo ztvárnění Paula je pozoruhodné zejména díky jeho pečlivě budované rozvaze a až znepokojivému klidu. Na první pohled působí Paul jako tichý pozorovatel, jehož emoce zůstávají skryté pod povrchem, avšak právě tato rezervovanost v kontrastu s vypjatou atmosférou utvářenou projevem ostatních postav vyvolává neklid a napětí. Postava se neuchyluje k okázalým emocím či výbušným reakcím, čímž Johaník podtrhuje vnitřní sebekontrolu Paula, jež je pro něj typická. Právě jeho klidná povaha, která ostře kontrastuje s Michelovým temperamentem, posouvá dynamiku jejich klíčové scény, ve které vyjde pravda o Michelově poměru najevo. Přestože byl Paul původně obětí Michelových lží, nakonec získává převahu právě díky svému nadhledu, zatímco Michel se sám staví do role oběti.

Hana Kellar Knotková pojala scénografi a kostýmy v minimalistickém duchu, kdy jevištní prostor strukturovala pomocí tří různě rozmístěných křesel a závěsů. Celková vizuální koncepce, včetně všednodenních kostýmů, neaspíruje na dominanci, ale spíše podporuje hereckou akci a text jako primární nositele významu v této inscenaci. Stejně tak změny scény jsou redukovány na minimum – k nenápadným úpravám dochází během krátkého zhasnutí světel, které slouží především k příchodu nové postavy, aniž by narušilo kontinuitu dramatického dění.

Hlavní téma hry je napětí mezi pravdou a lží v mezilidských vztazích, které je běžnou součástí života každého z nás například v podobě tzv. milosrdné lži, jež je často (třeba i podvědomě) považována za nutný nástroj k ochraně vztahů nebo osobního pohodlí. Ale přiznáme-li se k tomu, že ji tak chápeme, mohou nám ostatní dát najevo, že jsme amorální lháři. Inscenace *Pravda* nutí ptát se, kdy a zda je lež ospravedlnitelná, případně jaké následky může mít její odhalení.

Zároveň hra zkoumá sobeckost absolutní pravdomluvnosti v situaci, kdy řekneme pravdu, abychom ulehčili svému svědomí, přestože tušíme, že raníme city ostatních. Je tedy pravda vždy to nejlepší řešení? Nebo existují situace, kdy lež skutečně slouží „vyššímu dobru“? Zeller se Štěpánkem nás skrz tuto lehkou konverzační komedii dokáží přimět klást si otázky z oblasti morálního relativismu, na které však moudře nechávají odpovědět si každého z nás samotného.

Inscenace tak ve výsledku působí velmi nenásilně, intimně, a dokonce i vtipně na místech, kde se snaží složitě téma komickým kontrastem odlehčit a zároveň zintenzivnit jeho vnímání. V divákoví však zanechává pachutí buď výčitek svědomí, nebo naopak větší ostražitosti vůči lžím ostatních lidí. Po skončení představení se člověku ještě dlouho vkrádá na mysl podstatná otázka: Je pravda vždy ctností, nebo ji občas využíváme i k ospravedlnění své vlastní sobeckosti?

Autorka je studentkou 3. ročníku bakalářského programu Divadelní studia na Katedře divadelních a filmových studií Univerzity Palackého v Olomouci.

▶ NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ (DIVADLO „12“) – *Pravda*

- ▶ **Autor:** Florian Zeller
- ▶ **Režie:** Vojtěch Štěpánek
- ▶ **Překlad:** Michal Zahálka
- ▶ **Dramaturgie:** Pavel Gejguš
- ▶ **Scéna a kostýmy:** Hana Kellar Knotková
- ▶ **Hudba:** Jan Křmepal mladší
- ▶ **Hrají:** Martin Dědoch, Aneta Kaluža Klimešová, Vojtěch Johaník, Kamila Janovičová

Premiéra 15. března 2024, psáno z reprízy 18. ledna 2025.

FOTO: Martin Kysun

◀ [Zpět na výpis článků](#)

Poslední články autora Monika Vašková

08. 03. 2025

Komorní scéna Aréna

**Nevyužitý potenciál
Gagarinovy ulice
v ostravské Aréně**

04. 01. 2024

**OST-RA-VAR: Odhalím ti
své tělo, ale duši nikdy.
Na dotek opravdové
lásky (k divadlu)**

Katedra divadelních
a filmových studií

Filozofická
fakulta

UP^{IR}
STUDENTSKÉ RÁDIO OLOMOUČ

O nás

© Divá báze | 2025 Vyrobito studio Matosoft

